

Sławomir Pawlak, Tomasz Wilżak

WALORY PRZYRODNICZE TORFOWISK „PASTWA” W DOLINIE ŚRODKOWEJ PROSNY

Natural values of the “Pastwa” mires in the middle Prosna river valley

ABSTRAKT: W latach 2007-2011 przeprowadzono szczegółową eksplorację torfowisk „Pastwa”, o powierzchni 40 ha, położonych koło miejscowości Osiek (gm. Galewice, woj. łódzkie). Stwierdzono tam m.in. 126 gatunków roślin naczyniowych, 80 gatunków motyli, 20 gatunków ważek i 74 gatunki ptaków. Torfowiska stanowią ostoję populacji lipiennika Loesela *Liparis loeselii*, liczącej około 250 egzemplarzy i nieznaną dotąd. Storczyk ten narażony jest w skali Polski na wyginiecie. Obszar ten jest miejscem występowania turzycy pchlej *Carex pulicaris* - również należącej do grupy narażonych na wyginiecie, zajmującej powierzchnię około 0,70 ha. Najcenniejszymi gatunkami zwierząt zasiedlającymi ten obszar są: *Papilio machaon* i *Lycaena dispar* - motyle, *Ophiogomphus cecylia*, *Somatochlora flavomaculata*, *Aeshna affinis* i *Sympetrum meridionale* - ważki, oraz *Botaurus stellaris* i *Gallinago gallinago* - ptaki. Walory przyrodnicze torfowisk „Pastwa”, głównie liczna populacja lipiennika Loesela, a także unikalność torfowisk w tej części Polski, uzasadniają konieczność poddania ich ochronie. Na podstawie przedstawionych w pracy obserwacji obszar ten uznany został za niezbędny do włączenia do sieci Natura 2000. Zagrożeniem dla torfowisk jest ich bezpośrednie niszczenie poprzez odwadnianie, wypalanie, wykopywanie zbiorników i zaśmiecanie.

SŁOWA KLUCZOWE: lipiennik Loesela, turzycza pchła, mechowisko, *Liparis loeselii*, *Carex pulicaris*

ABSTRACT: During the years 2007-2011 detailed exploration of the “Pastwa” mires, located on the area of 40 ha near the town Osiek (comm. Galewice, prov. Lodz), was carried out. The following were found, *inter alia*: 126 species of vascular plants, 80 species of butterflies, 20 species of dragonflies and 74 species of birds. The mires form a sanctuary for previously unknown population of Loesel’s twayblade (*Liparis loeselii*) which consists of approximately 250 specimens. In Poland, this orchid is at risk of extinction. Moreover, the mires create the habitat for flea sedge (*Carex pulicaris*), which occupies the area of 0.7 ha, and also belongs to the group of species that are threatened with extinction. The most valuable animal species that occur in this area are the following: butterflies *Papilio machaon* and *Lycaena dispar*, dragonflies *Ophiogomphus cecylia*, *Somatochlora flavomaculata*, *Aeshna affinis* and *Sympetrum meridionale*, birds *Botaurus stellaris* and *Gallinago gallinago*. The natural value of “Pastwa” mires, due to the especially large population of Loesel’s twayblade, as well as uniqueness of mires in this part of Poland, justify the necessity for their protection. Based on the observations presented in this work, the area has been recognized as essential for inclusion in the Natura 2000 network. The main threats to the mires involve: direct destruction through drainage, burning, digging of reservoirs and littering.

KEY WORDS: Loesel’s twayblade, flea sedge, mires, *Liparis loeselii*, *Carex pulicaris*